

Europa a l'horitzó

Eleccions europees. 25 de maig del 2014. De nou la paradoxa d'escollir uns representants a escala continental a través de campanyes en què predominen els temes i la lògica dels estats i dels partits que es presenten. La Unió Europea (UE) segueix essent una molt bona idea i un gran projecte de futur, però continua pagant un quàdruple preu que explica la percepció allunyada dels ciutadans: ser una organització *postmoderna* que no disposa de model ni d'un rumb polític clar, tenir un dèficit crònic de líders que creguin en el projecte, mostrar deficiències democràtiques en les institucions, i una greu debilitat estructural en l'àmbit de la política internacional.

La fortalesa de la UE segueix pivotant en l'èxit de l'acabament dels conflictes bèl·lics interns i en aspectes importants de la integració econòmica (lliure comerç, banc central, euro, etcètera). Aquest segon aspecte, però, mostra encara mancances (regulació financera, organització bancària, harmonització fiscal, etcètera). A partir del 2008, a aquests elements s'hi ha afegit una gestió molt discutible de la crisi econòmica, tant en termes dels mètodes emprats com dels resultats aconseguits. Les desigualtats internes han augmentat, així com l'empobriment de les classes mitjanes i populars. Les polítiques han respost més als interessos dels actors i estats forts que als del conjunt.

F. REQUEJO, catedràtic de Ciència Política a la UPF

Reduir la despesa dels estats més endeutats com a vector decisorí fonamental ha soscatat la recuperació econòmica i, una mica cíclicament, sectors financers que són a l'origen de la crisi n'han sortit ben parats.

Malgrat els esforços comunicatius que tracten de fer creure que la política econòmica aplicada era "l'única possible", les enquestes mostren decepció i descontentament de la majoria dels ciutadans. Una qüestió gens aliena al previsible grau d'abstenció electoral i de l'augment dels euroescèptics i de l'extrema dreta en el proper Parlament Europeu (PE) –tot i que no és previsible que aquests últims condicionin les decisions–. Malgrat els canvis institucionals més recents (tractat de Lisboa), que reforcen tímidament el PE i fan que les majories parlamentàries condicionin per primera vegada qui serà el nou president de la Comissió, el PE dista de ser un parlament *normal*, tant pel que fa a les seves funcions d'elecció i control del poder executiu, com en relació a les seves funcions legislatives.

Resulta flagrant l'absència d'un lideratge pròpiament europeista. Angela Merkel és una dirigent europea, però no és una dirigent europeista. D'altra banda, la capacitat d'influència de la UE en política internacional és pràcticament inexistente. La seva política exterior és simplement simbòlica, quasi ridícula, quan hi ha conflictes importants (Síria, Palestina-Israel, Ucraïna, Iran...).

Hi ha massa indefinicions, dèficits i mancances perquè la UE pugui ser percebuda

com una organització central en la vida dels ciutadans. Així, no resulta estrany que la participació en les eleccions al PE hagi estat decreixent des que es va establir el sufragi a finals dels anys setanta. Aquesta percepció, tanmateix, contrasta amb la importància que les decisions de les institucions europees tenen en la vida interna dels estats membres. Però mentre el pressupost de la UE segueix essent una broma (fins al 1,27% del PIB europeu) per a la majoria de ciuta-

Des de la perspectiva de la política catalana les eleccions europees del 2014 adquireixen noves dimensions i tonalitats

dans semblarà que Brussel·les no és a Bèlgica, sinó en un núvol informàtic.

Des de la perspectiva de la política catalana, però, les eleccions europees del 2014 adquireixen noves dimensions i tonalitats. El centre de gravetat polític el constitueix aquí l'evolució del procés que fa pocs anys inicià el moviment ciutadà en favor del "dret a decidir" i de la independència del país. Un procés que, a diferència del que passa civilitzadament al Regne Unit, es troba de moment bloquejat a nivell institucional (no a nivell polític i social). I no resulta estrany que, un cop la ciutadania s'hagi

pronunciat sobre el tema de fons, s'albiri una intervenció directa o indirecta de les institucions europees en un temps no gaire llunyà. Europa a l'horitzó. Així, bona part dels ciutadans de Catalunya perceben incontinentius que poden fer que la participació electoral superi enguany els migrats percentatges de les eleccions del 2004 i 2009 (al voltant del 40% i del 37%, respectivament).

Al PE s'hi va en tant que europeus. Pels partits i organitzacions socials catalanes favorables al procés actual, aconseguir tant uns bons resultats relatius com una participació electoral més alta que en les passades eleccions i de caràcter "diferencial" respecte a la mitjana de l'Estat, serien missatges moderats però clars vers les institucions europees. Seria convenient que els partits favorables a la consulta oferissin una campanya que combinés equilibradament els temes europeus i del procés actual de Catalunya. No cal exagerar. Tant si es dona com si no un augment relatiu de la participació i una millora dels resultats dels partits que estan a favor del procés, això no suposarà cap gir polític substancial, sinó un element més del procés. Però seguir donant missatges i senyals europeistes a la col·lectivitat internacional té més importància de la que pot semblar a primera vista. La bandera independentista té el blau de l'europea. I la política europea és com els felins quan cacen, van lents... fins que acceleren de cop.●

ferran.requejo@upf.edu